

บทวิจารณ์หนังสือ ศิลปะแห่งอำนาจ (THE ART OF POWER)

นวลนดา สงวนวงษ์ทอง*

Nualnada Sa-nguanwongthong



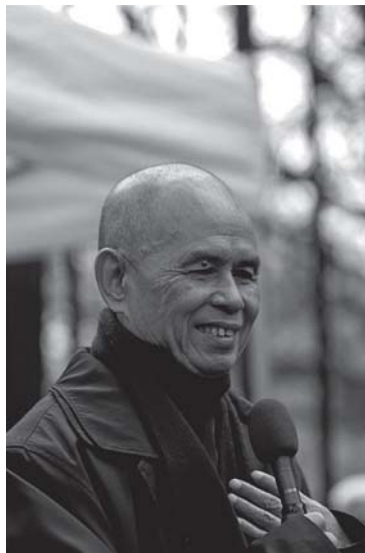
ผู้เขียน: ดิษ นัท อันท์
ผู้แปล: จิตร ติณทเสถียร และคณะ
พิมพ์ครั้งที่ 4: มกราคม 2553
สำนักพิมพ์ พรีเมายด์
255 หน้า

ข้าพเจ้าได้รับหนังสือเล่มนี้มาในระยะเวลาปลายเดือนกันยายนต่อต้นเดือนตุลาคม อันถือว่าเป็นช่วงเวลาที่สามารถประสบกับอารมณ์ของผู้คนในที่ทำงานที่รับราชการในหลากหลายรูปแบบ เช่น ความรู้สึกเหงาของคนที่รู้สึกโดดเดี่ยวอยู่คนเดียว โอน ย้าย ตำแหน่ง ความรู้สึกคับข้องใจของผู้เกษียณบางท่านที่อาจปรับตัวทำใจลำบากด้วยเป็นการลดบทบาททางสังคมที่เคยชิน ข้าราชการหลายคนอาจตั้งใจได้ปรับตำแหน่งสูงขึ้น หลายคนอาจเศร้าใจเพราะยังติดกับขั้นตำแหน่งหน้าที่เดิมที่ตนคิดว่าน่าจะไปได้ดีกว่านั้น ที่มาของอารมณ์ดังกล่าว ส่วนหนึ่งหรือส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับคำว่า “อำนาจ” ทั้งที่บางท่านที่กำลังขุ่นข้องใจกับคำนี้ อาจยังไม่ทราบหรือซึ้งกับนิยามของศัพท์ดังกล่าว ซึ่งหากใครกำลังเผชิญหน้ากับปัญหาอันเกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” ข้าพเจ้าขอเสนอทางออก ซึ่งหากท่านปฏิบัติตามคำชี้แนะ อาจจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน ซึ่งทางออกดังกล่าวปรากฏในหนังสือ ศิลปะแห่งอำนาจ ของท่านดิษ นัท อันท์ ซึ่งแปลเรียบเรียงโดย จิตร ติณทเสถียร และคณะ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักการศึกษาระบบสารสนเทศ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เลขที่ 118 ถนนเสรีไทย แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โครงสร้างเนื้อหาของหนังสือ ศิลปะแห่งอำนาจ ของท่านดิช นัท ฮันท์ ประกอบด้วย บทเริ่มต้น และส่วนหลักที่มี 9 บทย่อย ซึ่งโดยเฉพาะข้อบทย่อจะสามารถดึงดูดผู้อ่านได้อย่างง่ายดาย ได้แก่ 1) อำนาจที่แท้จริง 2) บริหารอำนาจอย่างแยบคาย 3) ศิลปะแห่งสติ 4) ได้ในสิ่งที่ต้องการ อย่างแท้จริง 5) ความลับของความสุข 6) ความรักอันไร้ขอบเขต 7) อยู่ในปัจจุบันที่บ้านและที่ทำงาน 8) การดูแลเรื่องที่ไม่ใช่ธุรกิจ 9) จุดประกายความตื่นรู้ร่วม และบทเสริมที่เปรียบเหมือนคู่มือสู่อำนาจที่แท้ คือ บทเสริม 1) การฝึกสมาธิเพื่อบ่มเพาะพลังอำนาจ และบทเสริม 2) การทำงานกับความพึงพอใจ นอกจากถ้อยความที่เรียบง่ายแล้ว ในแต่ละบทจะสอดแทรกตัวอย่างที่มีชีวิตไว้เพื่อเป็นอุทาหรณ์ในการดำเนินชีวิต

ก่อนอื่น ขออนุญาตแนะนำผู้เขียน คือ ท่านดิช นัท ฮันท์ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม ทิก ญอท หัญ หรือ ดิช นัท ฮันท์ เป็นพระเวียดนามในพุทธศาสนานิกายเซนชื่อ ดิช นัท ฮันท์ เป็นฉายาของท่าน “ดิช” เป็นคำใช้เรียกพระ ส่วน “นัท ฮันท์” เป็นนามทางธรรมที่มีความหมายว่า “การกระทำเพียงหนึ่ง (One Action)” ท่านเป็นพระมหาเถระนิกายเซน กวี และผู้สนับสนุนในเรื่องสันติภาพ ท่านมีงานเขียนเผยแพร่ตีพิมพ์ในภาษาต่าง ๆ มากมาย และเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักปฏิบัติธรรมชาวตะวันตก (วิกิพีเดีย) ในหนังสือเล่มที่แนะนำนี้มีเอกสารหลักฐาน ในบทบาทเป็นผู้สนับสนุนในเรื่องสันติภาพ ของท่านพระภิกษุ นัท ฮันท์ คือ จดหมายถึงประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู บุช กล่าวถึงสถานการณ์ในตะวันออกกลาง ในลักษณะที่คนทั้งโลกล้วนเป็นพี่น้อง เหตุการณ์ที่เกิดการแบ่งเขาแบ่งเรา ล้วนมาจากการปิดกั้นการรับรู้



ภาพที่ 1 ท่านดิช นัท ฮันท์

ที่มา: <http://th.wikipedia.org/wiki>

เนื้อความในหนังสือโดยสรุป ในส่วนบทนำและบทหลัก ของหนังสือ ศิลปะแห่งอำนาจของท่านดิช นัท ฮันท์

บทเริ่มต้น

สังคมนิยามคำว่า “อำนาจ” ไว้ในขอบเขตจำกัด โดยผูกโยงกับฐานะ อาชีพ ความสำเร็จ ความแข็งแรง ความเข้มแข็ง และอิทธิพลแต่ท่านดิช นัท ฮันท์ ระบุว่า **พลังอำนาจที่ยิ่งใหญ่ที่สุด และเป็นสิทธิตามธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคนมีมาตั้งแต่เกิด** คือ พลังที่จะมีความสุขโดยเป็นอิสระจากความกลัว ความท้อแท้ ความแบ่งแยก ความโกรธ และความหลงลืม ซึ่งหากขาดพลังที่จะมีความสุขโดยอิสระแล้ว อำนาจใด ๆ ก็ไร้ประโยชน์



บทที่ 1 อำนาจที่แท้จริง

เริ่มเรื่องด้วยชีวิตนักธุรกิจผู้ประสบความสำเร็จ ด้วยการทุ่มเททุกช่วงเวลาในชีวิตให้กับงาน ไม่ให้เวลากับตนเองและครอบครัว ด้วยมุ่งว่่งานที่ทำอยู่ไม่มีใครสามารถตัดสินใจแทนเขาได้ แต่เมื่อเขาสิ้นชีวิตด้วยอุบัติเหตุ บริษัทใช้เวลาเพียงสามวันก็หาคนมาแทนได้ ท่านดิช นัท ฮันท์ ตั้งข้อสังเกตว่า ชีวิตของนักธุรกิจผู้นี้สูญเสีย “ความสุข” จากครอบครัว เปิดเวลาในชีวิตให้ “อำนาจ” ในส่วนที่มีอิทธิพลเหนือความรักที่มีต่อคนใกล้ชิด ด้วยความเชื่อที่ว่า หากมีหรือเก็บรักษาลจาก “อำนาจ” ว่าจะสามารถมีสิ่งอื่น ๆ ได้ แต่ขาดความเข้าใจว่า สรรพชีวิตไม่อาจมีสุขได้ เมื่ออยู่ลำพัง

ท่านดิช นัท ฮันท์กล่าวว่า อำนาจที่แท้จริง คือ พละทั้งห้า ได้แก่

1. ศรัทธา คือ ความมั่นใจ จะเป็นจุดกำเนิดในการนำสู่ความเป็นอิสระ
2. ความเพียร ท่านดิช นัท ฮันท์ กล่าวว่า การปฏิบัติเพื่อความปกติสุขต้องเพียรทำเป็นนิจ โดยความเพียรมี 4 มิติ ท่านเปรียบอารมณ์ต่าง ๆ ไว้เทียบด้วยเมล็ดพันธุ์ ในมิติที่หนึ่งให้เก็บเมล็ดพันธุ์ไม่ดีไว้ไม่ให้เกิด มิติที่สองเพียรเพาะเมล็ดพันธุ์ดี มิติที่สามเฝ้าหาเมล็ดพันธุ์ดี และมิติที่สี่บ่มเพาะบำรุงเมล็ดพันธุ์ดีให้เติบโตต่อไป ซึ่งการฝึกทักษะในสี่มิตินี้เกิดได้ด้วยความเพียร
3. สติ คือ ความสามารถในการตระหนักรู้สิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง หากขาดสติ ผลของสิ่งที่ทำจักเป็นโทษต่อผู้ปฏิบัติ
4. สมาธิ หมายถึงถึง ความลึกซึ้งในธรรมชาติแห่งความเป็นจริง
5. ปัญญา เป็นตัวตัดความทุกข์ทั้งปวง หากผู้ปฏิบัติจำได้ในความเป็นอนิจจังในสิ่งที่ดำเนินไป



บทที่ 2 บริหารอำนาจอย่างแยบคาย

เมื่อผู้มีอำนาจถูกช่วย ควรเปลี่ยนการแสดงออก เป็นอำนาจในขั้นสูง เป็นการมอบความรัก และปัญญาแก่ผู้ที่ก่อวน ด้วยผู้นำที่ดี ต้องมีคุณธรรมแห่งการละ เลิก และปล่อยวางเป็นเพื่อ แสดงออกถึงความเป็นผู้อำนาจแท้จริงและยั่งยืน และจะไม่ถูกทำลายซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพราะผู้ก่อวน เมื่อหมดความหวาดกลัวจะไม่ตอบโต้ในเรื่องใด ๆ ในลักษณะให้เกิดการทำลาย



บทที่ 3 ศิลปะแห่งสติ

ด้วยสรรพสิ่งในโลกไม่มีสิ่งใดอยู่ลำพัง ล้วนเกี่ยวเนื่องกับสิ่งอื่น ดังนั้น หากสติคือพลังงาน แห่งความเอาใจใส่ ได้เกิดเป็นฐานในการกระทำใด ย่อมทำให้ชีวิตของผู้มีสติเต็มเปี่ยมในทุกขณะ สามารถสร้างสุขให้แก่ตนและผู้คนแวดล้อม การมีชีวิตในปัจจุบันเป็นความจริงเดียวที่ปรากฏให้พบ ความสามารถที่จะอยู่กับปัจจุบันจึงทำให้เกิดการรับรู้จริง การฝึกให้เกิดสติช่วยให้รับรู้ความโกรธ ความกลัว โดยไม่ต้องข่มหรือเก็บกดให้เกิดความเจ็บปวด

ท่านดิช นัท ฮันห์ แนะนำ การฝึกเจริญสติ คือ การยึดปฏิบัติในแนวเบญจศีล ซึ่งสาระนี้ ปรากฏในทุกศาสนา กล่าวคือ ไม่คิดและไม่ทำลายชีวิตใด ๆ ไม่แสวงหาประโยชน์บนทุกข์ผู้อื่นด้วยการลักทรัพย์หรือกดขี่ ไม่ละเมิดในกาม ไม่สร้างทุกข์จากการกล่าววาจาทำลายผู้อื่น และกินดื่ม บริโภคอย่างมีสติ

การฝึกปฏิบัตินี้ ไม่อาจเกิดความสุขสมบูรณ์ แต่เพียงมีสติจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีทางออกของจิต ทำให้ปลดปล่อยความกังวลออกไปจากตน



บทที่ 4 ได้ในสิ่งที่ต้องการอย่างแท้จริง

การเจริญสติจะทำให้ผู้ปฏิบัติเห็นเหตุเบื้องหลังความปรารถนาในอำนาจอย่างชัดเจน เหตุเบื้องหลังจะเป็นตัวขับเคลื่อน กำหนดให้เกิดความคิด และการกระทำต่าง ๆ หากความปรารถนานั้นเกิดจากความเข้าใจถูก ย่อมก่อให้เกิดความดีงาม เพราะทุกสิ่งย่อมต้องการวิธีการที่ถูกต้องทั้งการหาทรัพย์และใช้ทรัพย์ที่หาได้ และในทุกกรณีมีวิธีการที่เกี่ยวข้องหลากหลาย อาทิ ในเรื่องความรัก การแสดงออกทางความรู้สึกทางเพศเป็นเพียงวิธีหนึ่ง อาจแสดงออกด้วยความเคารพ ความอ่อนโยน ความกรุณาได้ด้วยเช่นกัน และการแสดงออกในวิธีการอื่นตามกล่าวจะ

ทำให้เกิดความรักแท้ที่มากกว่าความมีเพศสัมพันธ์ได้มากเช่นกัน

การเจริญสติ จึงต้องการเมล็ดพันธุ์แห่งการตื่นรู้ด้วยความตั้งมั่นของพลังสติ จะสามารถปกป้องคุ้มครองทั้งผู้ปฏิบัติและผู้ใกล้ชิด อันเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่บำเพ็ญบารมีหรือกระทำความดีต่าง ๆ เพื่อให้การบรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระพุทธเจ้าในอนาคตกาลเป็นเรื่องง่ายต่อบุคคลทุกประเภท ทำให้คนเช่นเรากลายเป็นพุทธะ กลายเป็นเพิ่มพูนความสุข ทำให้เห็นว่าคำกล่าวโทษเกี่ยวกับ “การได้ประโยชน์จากสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น” ไม่เป็นจริงเสมอไป



บทที่ 5 ความลับของความสุข

ท่านดิช นัท ฮันท์กล่าวว่า ผู้ปฏิบัติในเรื่องอำนาจแท้ทั้งห้าจักพบความสุขโดยอาจไม่ต้องมีทรัพย์สินใด ๆ ประกอบ และจะมีความสุขมากกว่าคนที่มีพร้อมในทรัพย์สินสมบัติทั้งปวง อีกไม่ต้องเกรงกลัวใด ๆ และสามารถใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายได้โดยไม่เป็นทุกข์ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้ปฏิบัติต้องแยกให้ออกระหว่างความสุขและความตื่นเต้น ดังอุปมา คนสามารถซื้ออุปกรณ์เขียนภาพ จะสามารถรับความบันเทิงจากการเขียนภาพได้วิธีเดียว คือ จากการฝึกหัดเขียนภาพอย่างจริงจัง มิใช่แค่เป็นเจ้าของอุปกรณ์เขียนภาพ

ข้างต้นคือที่มาของคนมากมายที่มีทุกข์อย่างตามต้องการแต่ไร้ความสุข หากคำตอบของการค้นหาคือความสุขเท่านั้น ต้องมาจากการตื่นรู้เท่านั้น กล่าวคือ มีจิตตื่นรู้ต้องไม่ติดยึดกับรสสัมผัส เพราะการเข้าถึงด้วยประสาทสัมผัสของรูปรสกลิ่นเป็นมายา เป็นการสร้างความยึดติด ทำนอง “หากไม่ได้สิ่งนั้นสิ่งนี้ จักไม่มีความสุข” ทำให้เกิดความหมกหมุ่นไม่เป็นอิสระ คล้ายการติดกับดัก ทำให้มองเห็นทางออกทางเดียว คือ ความต้องการของตน เป็นการปิดประตูแห่งการรับรู้ ผู้ปรารถนาความสุขจำต้องละความยึดมั่นนั้น ๆ ด้วย “ความสุข” เกิดขึ้นได้เมื่อเราตระหนักรู้ว่าเรามีหนทางออกจากกับดักเสมอ และวิธีที่ดีคือการขัดเกลาจิตและเจริญสติในปัจจุบันขณะ



บทที่ 6 ความรักอันไร้ขอบเขต

ต้นเหตุแห่งทุกข์มักเกิดจากความไม่รู้จักรู้อย่างค่าของตน คนมักพยายามทำทุกวิถีทางที่จะให้ผู้รอบตนยกย่องนับถือตัวเราให้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ ความพยายามดังกล่าวล้วนสร้างทุกข์ เพราะเรายังมีความสุขได้ด้วยการตัดสินจากคนอื่น ๆ ซึ่งการกระทำดังนี้ จะหาจุดสิ้นสุดไม่ได้ในทางกลับกัน หากเราหลงใหลยกย่องในสิ่งหนึ่ง ปรารถนาได้สิ่งนั้นสิ่งนี้มาครอบครองแต่เพียงผู้เดียว

เป็นการยึดติดรูปภายนอก หากได้ตามปรารถนาจะเกิดความสุขชั่วคราว และหากไม่ได้จะเกิดทุกข์มหันต์ นอกจากนั้น สายตาที่มองคุณค่าของรัก มักจะถูกประเมินด้วยอคติซึ่งอาจพรั่มัวด้วยการลวงตนและผู้อื่น

ความตื่นรู้ จะหยุดการหลอกลวงทั้งปวง เพราะสิ่งทั้งปวงที่เราแสวงหาล้วนอยู่ภายในตัวเรา เมื่อเรารู้วิธีที่จะรักและยกย่องตน เราจะรู้วิธีที่จะรักและยกย่องผู้อื่น สิ่งที่จะประจักษ์จะเป็นความจริงที่ไม่ข้องเกี่ยวกับบุคลิกชนอีกต่อไป



บทที่ 7 อยู่ในปัจจุบันที่บ้านและที่ทำงาน

เมื่อคนต่างเห็นความจริงความงามแท้ ต่างจะตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงอยู่ในปัจจุบัน จะเกิดการยอมรับในตนเองและผู้อื่น จะตระหนักถึงความปรารถนาอันลึกซึ้งของตนและยอมรับฟังความปรารถนานั้น ๆ อย่างเข้าใจ การฝึกเช่นนี้เป็นพื้นฐานของความเข้าใจและความรักที่คนพึงมีต่อผู้อื่น และของขวัญอันล้ำค่าที่คนสามารถมอบให้กัน คือ การดำรงอยู่ที่นั่นเพื่อคนนั้น ๆ และการดำรงอยู่อย่างแท้จริงนี้ไม่อาจหาซื้อขายจากที่ไหน นอกจากการฝึกเจริญสติอย่างลึกซึ้ง

เมื่อเราดำรงอยู่ในปัจจุบันขณะอย่างมีสติ จะทำให้เราตระหนักรู้ในความจริงของเหตุที่เกิดขึ้น มีสติที่จะหาทางแก้ไข บรรเทาความเจ็บปวดของคนใกล้ชิด การฝึกฝนเพื่อมอบของขวัญนี้แก่คนที่อยู่ด้วยไม่ว่าจะเป็นที่บ้านที่ทำงาน ย่อมสร้างความสุขแก่ตัวเองและคนแวดล้อม เพราะไม่ว่าจะเป็นที่ใด คนย่อมต้องการผู้ที่สามารถพร้อมรับฟังอย่างเข้าใจรับฟังอย่างเอาใจใส่ต่อปัญหาต่าง ๆ ของเขาเสมอ

การมองเห็นทั้งจุดดีและจุดด้อยของผู้อื่นแสดงว่าผู้ปฏิบัติสามารถรับรู้ตัวเองได้ถูกต้อง และการที่จะมองเห็นได้อย่างลึกซึ้งนั้น ต้องเกิดจากการฝึกฝน คือ การสร้างสมาธิเรียนรู้เพื่อให้ชีวิตตนมีความหมาย มีอิสระจากความโกรธ ความโลภ ซึ่งจะสร้างความเบิกบานแก่ผู้ปฏิบัติอันจะส่งความสุขต่อผู้ใกล้ชิดได้ อีกผู้ปฏิบัติไม่ต้องกังวลต่ออนาคต ด้วยอนาคตเกิดจากผลของปัจจุบันขณะหนึ่ง ๆ เสมอ ดังนั้น การเป็นอยู่ในปัจจุบันด้วยสติจึงมีความสำคัญยิ่ง



บทที่ 8 การดูแลเรื่องที่ไม่ใช่ธุรกิจ

ด้วยพุทธพจน์ ที่กล่าว “สิ่งนี้เกิดขึ้นเพราะมีสิ่งนั้น” ทำให้คนต่างรู้จักความรู้สึกที่ต่างชั่ว จึงสามารถกล่าวว่สิ่งที่อยู่ตรงข้ามต่างดำรงอยู่เพื่อกันและกัน เมื่อมีทุกข์จึงรู้จักสุข เมื่อมีหิวจึงรู้จักอิ่ม ทุกสิ่งเกิดขึ้น ตั้งอยู่ สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันเสมอ

แนวคิดดังกล่าว จะไม่ทำให้เกิดการแบ่งแยก เขา เรา หรือเธอ ด้วยทุกอย่างจักดำเนินไปในนามหมู่คณะ เป็นการปฏิบัติทุกสิ่งร่วมกัน ผลกำไรมาจากแรงงานทุกส่วนขององค์กร การแบ่งปัน การปฏิบัติทำได้ด้วยการเจริญสติ ใช้ชีวิตลึกซึ้ง เรียบง่าย ไม่คำนึงอดีต อนาคต หากอยู่แต่ปัจจุบัน เท่านั้น การฝึกนี้ย่อมนำมาซึ่งความเบิกบานของผู้ปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้คุณภาพชีวิตส่วนตน และส่วนรวมดีขึ้น

การฝึกนั้น ต้องหมั่นถามว่าจุดมุ่งหมายของการไขว่คว้าคืออะไร หากจุดมุ่งหมายคือความสุขและความรัก นั้นสามารถทำได้โดยดำเนินตามศิลปะแห่งสติ และผลการปฏิบัติจะทำให้เห็นว่าเราสามารถประสบความสำเร็จได้ ในขณะที่เดียวกับที่เราก็กพร้อมจะช่วยเหลือผู้อื่นได้เช่นกัน ซึ่งจะทำให้สรรพชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติ



บทที่ 9 จุดประกายความตื่นรู้ร่วม

ท่านดิช นัท ฮันห์ แนะนำ หากมีผู้ปฏิบัติในแนวอำนาจทั้งห้านี้เพียงผู้เดียว จะไม่เกิดพลังเท่ากับเป็นกลุ่มของผู้ปฏิบัติในแนวทางนี้ร่วมกัน เพราะพลังที่เกิดจะยิ่งใหญ่พร้อมที่จะขับเคลื่อนสิ่งต่าง ๆ ได้ การจุดประกายให้คนทุกผู้เห็นว่ายังมีทางอื่นเป็นทางออกของปัญหาต่าง ๆ จำเป็นต้องมีความกล้าหาญที่แสดงความคิดเห็น บอกให้ผู้อื่นรับรู้ ให้คนอื่นเกิดปัญญาเช่นเดียวกับเรา

การรวมพลังในลักษณะเช่นนี้จะสามารถช่วยคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนอาจสามารถสร้างสถานการณ์ที่พึงประสงค์ได้

การเพียรดูแลความรู้สึกของเรา ของสังคม ของสิ่งแวดล้อม อย่างมีสติ ในปัจจุบันทุกขณะ ไม่มัวพะวงเมลิ็ดพันธุที่ไม่ดี ย่อมนำมาซึ่งคำตอบที่เป็นคุณค่าต่อเรา ต่อสังคม และต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1. มีศรัทธา 2. มีความเพียร 3. เจริญสติ 4. เจริญสมาธิ -----> ปัญญา

บทวิเคราะห์วิพากษ์

หนังสือ ศิลปะแห่งอำนาจ ของท่านดิช นัท ฮันท์ ซึ่งแปลเรียบเรียงโดย จิตร ติณทเสถียร และคณะ เป็นหนังสือในแนวแรงจูงใจ (Motivation) ในลักษณะปรารภนาให้ผู้อ่าน เกิดความต้องการ (Needs) เกิดการขับเคลื่อน (Drives) ที่จะหลุดพ้นจากความทุกข์อันเกิดจากมิจฉาทิฐิ กล่าวคือ ความยึดมั่น ถือมั่น ในความเชื่อและความรู้สึกของตน จนละเลยและไม่เอาใจใส่ในข้อมูลใด ๆ ซึ่งความทุกข์จากการไม่ได้ตามความต้องการ มักจะสร้างความโกรธ ความท้อแท้ หดท้อกำลังใจ อันจะเป็นพลังอำนาจฝ่ายลบที่จะกระตุ้น หรือบดบังความรู้สึกที่ดีงาม ด้วยผู้ที่ “หลง” และ “ติด” มักจะเชื่อว่าทางออกของปัญหาที่ผจญอยู่ที่ทางเดียว คือ การได้มาในสิ่งที่ต้องการ

ด้วยความตระหนักถึงพลังของ “อำนาจ” ท่านดิช นัท ฮันท์จึงผูกความให้เห็นความจริงในพลังที่มีอยู่ภายในของเราทุกคน เพียงแต่รอการบ่มเพาะในความคิดชอบ และแพร่เมล็ดพันธุ์ที่ดีออกไป ให้เป็นพลังของชุมชน สังคม ที่มีความเข้าใจ และความรักเป็นฐาน พลังดังกล่าวจะเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ อันมีอำนาจที่จะหยุดยั้งการทำลาย เชื่อมต่อการประสานประโยชน์ในบ้าน ชุมชน และสังคม ประเทศ และโลกได้

ในความประทับใจส่วนตัวของข้าพเจ้า หากมีผู้ใดบอกว่าหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือพุทธธรรม ด้วยแนวปฏิบัติที่แท้ คือ การเจริญสติตามแนวเบญจศีล ข้าพเจ้าก็อยากบอกว่าหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือจิตวิทยาด้วย และเป็นหนังสือจิตวิทยาที่มีตัวอย่างบุคคลหลายคนที่มีชื่อเสียง ตัวตนชัดเจน สามารถให้ผู้อ่านเห็นตามได้โดยใช้คำอธิบายที่เรียบง่าย

แนวเนื้อหาเป็นตามพุทธพจน์ ว่าการปฏิบัติภารกิจงานใดต้องหมั่นทำ หมั่นตรึก หมั่นนึก อยู่เป็นนิจ จึงจะประสบความสำเร็จ และจะเกิดความชำนาญในที่สุด ดัง คำพุทธพจน์ที่ปรากฏใน มงคลที่ 15 ที่ระบุว่า

“กลีกรย่อมหวานพืชบ่อ ย ๆ ฝอย่อมตกบ่อ ย ๆ ขาวนาย่อมไถนาบ่อ ย ๆ แวนแคว้น
ย่อมบริบูรณ์บ่อ ย ๆ ยางกยอมขอบบ่อ ย ๆ ทานบดีก็ให้บ่อ ย ๆ ทานบดีให้บ่อ ย ๆ แล้ว
ก็เข้าถึงสวรรค์บ่อ ย ๆ ผู้ต้องการน้ำนมย่อมรีดนมบ่อ ย ๆ ลูกโคย่อมเข้าหาแม่โค
บ่อ ย ๆ บุคคลย่อมล่าบากและดินรนบ่อ ย ๆ สัตว์ย่อมเกิดและตายบ่อ ย ๆ คนทั้ง
หลายย่อมนำซากศพไปป้าบ่อ ย ๆ ส่วนผู้มีปัญญา ถึงจะเกิดบ่อ ย ๆ ก็เพื่อได้มรรค
แล้วไม่เกิดอีก” (พระราชภาวนาวิสุทธิ)

นอกจากนั้น ท่านผู้ประพันธ์ ยังแสดงให้เห็นบุคลิกส่วนตัวของท่าน คือ ความเป็นคนมีเมตตา ผ่านบทความในทุกช่วงตอน ด้วยสอนให้พิจารณาตนเอง และรักในตนเอง ไม่ต้องปรารภนาเป็นอื่น นั้นหมายความว่า ในการปฏิบัติตามคำสอนนี้ให้บรรลุผล ท่านไม่ต้องลงทุนใด ๆ เลย นอกจากความศรัทธา และความเพียรส่วนตน เมื่อเจริญลุตติและสมาธิแล้ว เกิดปัญญาแล้ว ให้แผ่

ขยายความเข้าใจ ความรักไปยังสังคมที่อยู่ ซึ่งการที่จะปฏิบัติ (ความคิดในลักษณะเช่นนี้) ดังนั้นได้ ผู้ปฏิบัติต้องมีการสร้างไมตรี มีความเมตตา กรุณาเป็นที่ตั้ง

หากผู้อ่านท่านใด เห็นตามในแนวคิดของหนังสือนี้ บทเสริมท้ายในเล่ม บอกแนวทางในการ ปฏิบัติ ซึ่งจะไม่มีใครสามารถยืนยันผลของการปฏิบัติได้ชัดเจนเท่ากับผู้ปฏิบัติเอง และหากมีผู้มีพลัง อำนาจทั้งหมดเป็นกลุ่มพลังในสังคมไทย ความขัดแย้งต่าง ๆ จะไม่เป็นสาระสำคัญในการพัฒนา ประเทศไทยอีกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

พระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย). มงคลที่ 15. ค้นวันที่ 8 ตุลาคม 2553 จาก http://www.dmc.tv/page_print.php?p=dhamma_for_people/mongkol03-15.html
 วิกิพีเดีย. พระภิกษุติช นัท อัมม. ค้นวันที่ 8 ตุลาคม 2553 จาก http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B8%8A_%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%97_%E0%B8%AE%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%AB%E0%B9%8C